No. 2974 — Woensdag 10 Aug. 1938 — 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Godsdienst en Wetenschap

[illegible] een verheugend verschijnsel [illegible] het moderne Duitsland, waar [illegible] het patronaat van een man als Alfred Rosenberg, wiens durf van [illegible]ingen overigens heel wat groter [illegible] zijn wetenschappelijke kennis, het [illegible]endom met een soort demonische [illegible]stocht wordt gepropageerd, toch te[illegible]kertijd uit een milieu waarvan de wetenschappelijke waarde internationaal onbetwist is, ons onlangs een belangrijk [illegible]uk apologie bereikte, waarin met de [illegible]stige zekerheid, welke de ware wetenschap kenmerkt, door een groot geleerde [illegible]nieuw wordt afgerekend met de positivistische en anti-godsdienstige wetenschap.

Onlangs vierde Dr. Max Planck, een [illegible] de grootste natuurkundigen van onze [illegible] zijn zeventigste verjaardag en dit [illegible] voor de internationale wetenschap[illegible] wereld, aanleiding geweest om [illegible]ondering en waardering te [illegible]oor dezen eminenten geleerde, die [illegible] physica in nieuwe en belang[illegible]banen heeft geleid. Bekroond met [illegible]gste wetenschappelijke onderscheidingen van heel de wereld, heeft prof. [illegible] zijn wetenschappelijke loopbaan [illegible] de universiteit van Berlijn geëindigd [illegible] een rede over bovenstaand onder[illegible] waarin deze natuurvorser op het [illegible]e van zijn wetenschappelijke loop[illegible] tot deze erkenning kwam: „Wohin [illegible] wieweit wir also blicken mögen, zwi[illegible] Religion und Naturwissenschaft [illegible] wir nirgends einen Widerspruch [illegible] aber gerade in den entscheidenden [illegible] volle Uebereinstimmung".

[illegible]j enige tijd geleden, aan de hand van een dagbladverslag van deze [illegible] rede kennis namen, heb[illegible] daarop reeds met een enkel [illegible] de aandacht gevestigd en van [illegible], nu deze rede, die in brochure [illegible] verschenen is bij „Ambrosius Barth [illegible]g Leipzig", toegezonden ter nadere [illegible]smaking.

Met spannende belangstelling hebben wij van deze scherp logische en wetenschappelijk waardevolle rede kennis genomen, die ongetwijfeld een nieuwe en belangrijke bijdrage vormt in de overigens reeds omvangrijke wetenschappelijke litteratuur, vooral in de laatste jaren verschenen, waarin juist de meest wetenschappelijke natuuronderzoekers [illegible] de onafwijsbare conclusie komen, [illegible]toe ook prof. Planck opnieuw ge[illegible] is, dat hoe verder men door[illegible]t in deze wetenschap, hoe onver[illegible]ker de logica ons wijst, naar het [illegible] van een macht, die onafhanke[illegible] alles wat hier op aarde leeft [illegible] met een feilloze meesterhand alles leidt en bestuurt, zoals Planck het zegt op pag. 21 van zijn rede.

Deze ontwikkeling is des te merkwaardiger, omdat zoals prof. Planck uiteenzet, een tijd lang, de godloochenaars zich juist op dit onderdeel van de wetenschap geworpen hebben, om het bestaan van een God te kunnen loochenen. Men was er van die zijde juist op uit om zich van de voortschrijdende ontwikkeling der natuurwetenschap meester te maken, omdat men daar de bewijsstukken meende te kunnen vinden, voor de theorie, dat het begip „God" slechts een bedrog was door een priesterkaste uitgevonden, om het goedgelovige volk in bewdang te houden.

Prof. Planck stelt zich bij de aanvang van zijn betoog deze vraag: „Kan een geleerde op het gebied van de natuurwetenschap tegelijk een echt godsdienstig mens zijn?" Voor de beantwoording van deze vraag stelt hij twee andere vragen, n.l.: „Welke eisen stelt de godsdienst aan den gelovige en welke zijn de kenmerken van de echte godsdienstzin" en de tweede vraag: „Van welke betekenis zijn de wetten, die de natuurwetenschap ons leert en welke waarheden gelden daar als onaantastbaar?"

En na een uitvoerige beantwoording van deze beide vragen, komt deze grote geleerde dan tot de conclusie, welke we hierboven reeds weergaven, n.l. dat de natuurwetenschap op geen enkele wijze in botsing komt met de dogma's van het christendom, maar ook dat de natuurwetenschap onmiskenbaar leidt naar de erkenning van het bestaan van een God en dus ook naar de godsdienst, die ons zegt, hoe wij God, die werkelijk bestaat, dienen moeten.

In dit boekje van nauwelijks 32 bladzijden vinden ook wij katholieken, heel wat kostbare apologie, welke vooral in deze tijd van de moderne „Voor God Actie" ongewijfeld waardevol is.

Zeker ook in de werken van grote natuurkundigen als een Keppler, Newton, Leibnitz Pasteur enz., die tot de grootste geleerden van hun tijd behoorden en tegelijk diep gelovige mannen waren vinden wij reeds heel veel terug, van hetgeen prof. Planck ons nu openbaart in zijn wetenschappelijk levenstestament. Maar het is toch ook niet zonder betekenis, dat deze oude waarheden door dezen modernen geleerde nog eens opnieuw, op grond van de allernieuwste wetenschappelijke ontdekkingen, bevestigd worden. Zij hebben bovendien des te meer waarde, omdat prof. Planck zelf, zoals hij erkent, lange tijd een aanhanger geweest is van de positivistische wijsbegeerte, maar dat hoe verder hij doordrong in de natuurwetenschap het besef bij hem verlevendigd werd, dat dit alles niet wetenschappelijk verklaarbaar kon worden zonder het aanvaarden van een bovennatuurlijke bouwmeester, die ver boven elk menselijk vermogen en dat van de natuurlijke stofontwikkeling, alles bestuurt en leidt.

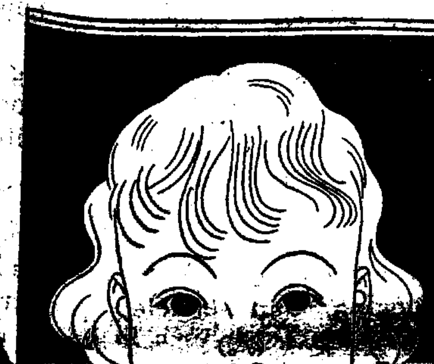
Interessant en leerzaam zijn de voorbeelden, die Prof. Planck daarvoor uit de practijk van zijn wetenschappelijk werk aanhaalt en waarbij hij dan tevens een scherp logische weerlegging geeft van de positivistische stellingen.

De verleiding is dan ook heel groot om tal passages uit deze doorwrochte rede hier te citeren, maar wij moeten het bij deze algemene beschouwingen laten. Mis- [illegible] ling van dit interessant betoog, dat dan zeker in brede kringen nog goed werk zal doen.

Laten we thans eindigen, met onze grote voldoening uit te spreken, dat waar wij in deze dagen, zoveel naar Duitsland moeten wijzen ter waarschuwing en bestrijding van valse en gevaarlijke theoriën en ideologiën, wij hier een geluid konden laten horen uit het tegenwoordige Duitsland, dat de eeuwige waarheden van het Christendom, die daar thans zo fel belaagd en bestreden worden, in een nieuw glanzend licht plaatst.

Want het is zeker niet de minste verdienste van dit zo belangrijke wetenschappelijke Duitse geschrift, dat hier door de intregale wetenschap, wier stem in de laatste tijd zo weinig in en uit Duitsland wordt gehoord, opnieuw onbewust en waarschijnlijk ook onbedoeld, een krachtige veroordeling van het heidense nationalisme gegeven wordt. Een waarschuwing welke zich culmineert in de woorden van dezen geleerde op pag. 7 van zijn geschrift, over de godlozenbeweging, die lange tijd door middel van de natuurwetenschap, het godsgeloof bij de mensen trachtte uit te roeien en waarvan prof. Planck getuigt, dass mit ihrem Siege nicht nur die wertvollsten Schätze unserer Kultur, sondern, was schlimmer ist, auch die Aussichten auf eine bessere Zukunft der Vernichtung anheim fallen würden."

Mogen vooral deze woorden van dezen groten Duitser, die zo terecht, ook door het Nieuwe Duitsland is gehuldigd voor zijn grote wetenschappelijke arbeid, door het Derde Rijk verstaan en begrepen worden.

Wie is de schuldige?

Het goed Recht der Techniek.

Tenax (De Morgen) heeft een boek gelezen. Een boek van J. Henri Brunklaus: **De techniek zijn wij.**

Een boek zonder litteraire bedoelingen, zonder artistieke pretentie, maar nochthans vlot proza taal-technisch welverzorgd, een boek met stijl. Doch een zakelijk boek, want het is een economisch betoog.

Brunklaus bedoelde echter geen leerboek der economie, evenmin een streng wetenschappelijke verhandeling en allerminst een politiek tijdschrift.

Maar wat het boek wil zijn?

Een verdediging van de machine- en de productie-techniek.

Zeker geen overbodig pleidooi.

Want het wordt gedacht en gezegd in alle klassen der maatschappij, door mensen van alle denkrichtingen, dat de techniek, de altijd maar voortschrijdende mechanisatie een der voornaamste oorzaken is van huidige economische moeilijkheden en wel speciaal de werkloosheid.

Een zware beschuldiging!

Want de werkloosheid is met recht genoemd de zwarte pest van onze tijd: welvaartvernietigend, wanhoop kwekend, zielenmoordend.

Maar dit boek is een pleidooi voor het goed recht der techniek, die geen macht ten kwade maar ten goede is.

Niet de techniek is de schuldige, maar ...... the rage of gain! De manie om geld te verdienen, geld, geld;

De ongebreidelde winzucht waarvan wel niemand meer zal getuigen, dat zij zich een adelbrief verwerft door haar verzustering met de wetenschap. De ongebreidelde winzucht is de vloek van onze tijd, van onze ontkerstende beschaving.

Zij is volgens Brunklaus de courtisane, die voor een grote groep mensen den duivel der werkloosheid baarde.

De techniek is de materialisatie van onze eigen dromen. Wij hebben de techniek gemaakt uit ons geniaalste denken en door ons gewaagste kunnen, schrijft Brunklaus. En hij zegt: Zij is met ons gegroeid (na het Napoleontische oorlogstijdperk) en wij zijn er in opgegroeid, millioenen dicht bij elkander, vrij van hongersnoden, vrij van geselende ziekteepidemieën als de middeleeuwen kenden, de minsten onder ons omringd met meer comfort dan een Hunnenhoofd onder Atilla of een Afrikaanse neger-koning van twintig jaar geleden.

Wat leert inderdaad de historie?

Dat na Napoleons val het verwoeste, verwarde en uitgemergelde Europa zijn kracht en zijn welvaart herwon door... de fabriek, door de techniek.

Katoen, steenkool en ijzer in de macht der machine hieven de welvaart op tot een ongekend peil.

De uitvinding van spoor en stoomboot, die de diligence en de trekschuit verdrongen, de uitvinding van gas en electriciteit, van telegraaf en telefoon, veroorzaakten een omwenteling, maar... geen tijdperk van werkloosheid.

Waarom zouden de uitvindingen van onze tijd dat dan wel moeten doen?

Brunklaus verheelt niet, verkleint niet, verdonkermaant niet de wonderbaarlijke macht der moderne techniek, de overweldigende invloed der altijd voortschrijdende mechanisatie, waardoor niet alleen 's mensen arbeid, maar ook zijn voelen en denken worden geraakt.

De technocratie beheerst de wereld.

Wat de techniek presteerde?

In de gloeilampenindustrie wordt per menselijk arbeidsuur 9000 malen zoveel geproduceerd als vóór 25 jaar.

De Buick Motor Cy. verhoogde de productie in het tijdvak van 1912 tot 1927 met maar eventjes 1400 procent, doch het aantal arbeiders steeg slechts met... 10%.

Bij de Amerikaanse spoorwegen waren in 1920 nog 2.160.000 man werkzaam, tien jaar later nog 1.300.000, ofschoon het vrachtvervoer in die tijd met 7% stegen.

In 1913 werd in het Roergebied nog 93% der kolenproductie met de hand gedolven, in 1926 nog maar 33%.

In de subways van New-York waren vroeger per trein van 10 wagens 11 beambten nodig, nu nog 2.

De kolenproductie in Duitsland per arbeider gerekend nam van 1923 tot 1934 toe met niet minder dan 86%.

Er bestaan graafmachines, die per etmaal 23.000 M³ grond kunnen verzetten, waarvoor in Pharao's tijden duizenden slaven nodig waren.

Toen Adam spitte en Eva spon, kon hij 3 are land in het zweet zijns aanschijns in 12 uren omleggen, dat was 2.4 manuur per A. De zesscharige ploeg door 20 paarden getrokken, behoeft maar 0.02 man-uur per A. en de door tractors bewogen ploegen nog slechts 0.002 manuur per A.

Op elke 1000 spitters van vroeger is er nu nog maar een nodig! De handvormers in de ouderwetse steenbakerijen brachten het tot circa 500 stenen per dag de huidige machines maken per dag...... 400.000 stenen.

In 1900 waren per ton staal nodig 70 man-uren, in 1929 nog slechts 13 manuren.

De automatische telefoon maakt in Nederland 5000 telefoonjuffrouwen overbodig, zoals elke bandcovey or een hele troep sjouwers met kruiwagens uitschakelt. Op een auto kwam in 1904 nog 1291 man-uur, in 1909 nog 303 en in 1929 nog maar 92 man-uur.

De koeien voor de melkproductie der Amerikaanse chocoladefabrieken worden aan de lopende band electrisch gemolken.

De nieuwste sigarettenmachines maken 5 maal zoveel sigaretten in dezelfde tijd als de machines van nog een paar jaar geleden.

In Amerika bestaat zelfs een „mechanise mens", die 900 examenopgaven per uur corrigeert!

Zie daar enige staaltjes uit Brunklaus' boek van wat de moderne techniek presteert. Hoe zij de handkracht van tienduizenden, van millioenen uitschakelt. Hoe zij het productieproces versnelt tot een ongekend tempo.

En toch... is zij niet voor een groot deel de schuldige aan de ramp van werkloosheid?

Neen, betoogt Brunklaus. Uit al die nieuwe vindingen werden ook weer nieuwe behoeften en, dus nieuwe industrieën geboren.

Eist het spoorwegbedrijf niet veel meer werkkrachten dan voorheen de diligence?

Wat is het P.T.T.-bedrijf, dank zij de uitvinding van telegraaf en telefoon, niet geworden in vergelijking met de postdienst van vóór 1800?

Denk verder aan gas- en electriciteitsbedrijven, aan het auto- bioscoop- en radio-bedrijf, aan ondernemingen als b.v die van Ford en Philips.

Denk aan de vliegmachine-industrie, aan de reusachtige machine-fabrieken en aan nog zoveel meer, wat vroeger niet bestond en nu aan miljoenen arbeid en brood verschaft en... dat enkel aan de vooruitgang der techniek zijn ontstaan te danken heeft.

De ellende is pas begonnen toen Adam Smith den „homo economicus" uitvond, de verpersoonlijking van de zelfzucht, en het liberalisme zijn leerstellingen overnam.

Het vorderde voor dezen homo economicus vrijheid in doen en laten. De zelfzucht, de ongebreidelde winzucht kreeg vrij baan. Geen regelingen, geen ordening, geen sociale wetten maar het vrije spel der krachten. Laisser faire, laisser aller! De winzucht had vrij spel en het kapitaal hoopte zich op in enkele landen.

De groot-industrie in broederlijk verbond met de haute finance oogstte en oogstte, schraapte en schraapte, regeerde de wereld en... faalde.

Omdat winzucht, énkel winzucht, het doel was. Ongebreidelde winzucht, die voor niets terugdeinsde en in de liberalistische staatsorde een volstrekte vrijheid genoot. Omdat speculatie en winstbejag ongestoord roofbouw konden plegen op het arbeidende volk.

Omdat de homo economicus een monster, een moloch was geworden.

Niet de techniek is de schuldige. De techniek, dat zijn wij zelf. Zij wordt geboren uit ons diepste denken en ons sterkste willen.

De techniek is de schuldige niet, mits... wij haar beheersen.

De menselijke geest is niet stil te zetten. Het zal altijd weer vinden en vinden. En scheppen. Maar het resultaat dier schepping moeten wij beheersen.

Ons Onderwijs voor 25 jaar

Het is niets bijzonders dat juist 25 jaren geleden er weder een subsidie was aangevraagd voor het Curaçaose bijzonder onderwijs. Dat gebeurde in vroeger jaren geregeld, omdat deze of wel geweigerd werd, of wel zo bekort werd, dat men een volgende keer er wel weer op moest terugkomen.

In 1913 echter was deze subsidie in de Tweede Kamer zonder hoofdelijke stemming aangenomen, maar in de Eerste Kamer lokte ze debat uit.

De subsidie aan het Bijzonder Onderwijs op Curaçao bedroeg in die dagen ƒ 6.30 per leerling en er werd toen gevraagd dit te brengen op ƒ 9.25 per leerling. Nog geen prijs om daarvoor behoorlijk onderwijs te verstrekken. Toch had de toenmalige koloniale Raad deze verhoging geweigerd „omdat die bijzondere scholen alleen in het belang zijn van het kerkgenootschap dat die scholen onderhoudt."

Het eerste Kamerlid Vermeulen gaf naar aanleiding van deze debatten enige merkwaardige cijfers.

Voor Curaçao werd aangevraagd ƒ 9.25 per leerling, terwijl in Suriname aan het bijzonder onderwijs ƒ 26.— per leerling werd betaald en in Nederland ƒ 20.—.

Op Curaçao kostte in die dagen het **Openbaar Onderwijs** gemiddeld ƒ 40.— per leerling, terwijl het voor het meer uitgebreid lager onderwijs ƒ 100.— per leerling was.

„Nu zal men misschien menen", aldus het eerste Kamerlid Vermeulen in zijn rede uit die dagen, „dat alleen of „bijna uitsluitend meer uitgebreid lager „onderwijs genoten wordt, door leerlingen van de Openbare Scholen. Neen, dat „is heel anders: Van de leerlingen die „M.U.L.O. genieten, vindt men er op de „Openbare Scholen 197, op de bijzondere „scholen daarentegen 437: wel een bewijs dat het bijzonder onderwijs op „Curaçao volstrekt niet op zulk een laag „standpunt staat als de vorige geachte „Spr. meende te moeten aannemen."

Uit de rede vernemen we verder nog, dat er in die dagen op Curaçao tegenover 3 openbare Scholen 15 bijzondere: op Aruba tegenover 1 Openbare, 5 bijzondere stonden.

In het gehele gebiedsdeel genoten toen 1100 kinderen openbaar onderwijs, tegen 5000 bijzonder.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Terwijl de diplomaten aan het onderhandelen zijn, voeren de militairen aan de Japans Russische grens in Mansjouko 'n niet onbetekenende strijd. Alhoewel we in ons vorig overzicht konden mededelen van de goede wil van Japan om vrede met Rusland, schijnen de bedoelingen van Rusland wel een andere richting uit te gaan. Litwinoff heeft de Japanse voorstellen verworpen en staat dreigend aan de grens met 20.000 man en talrijke vliegmachines. Deze laatsten hebben al verschillende dorpen in Korea aangevallen en wanneer Japan niet spoedig toe gaat geven, zou het wel eens daar in het verre Oosten voor een dubbele vijand kunnen te staan komen.

Palestina blijft een terrein van ongeregeldheden. Er zijn Maandag weer een aantal bommen ontploft met de nodige slachtoffers en de Britse Minister van Koloniën, die daar Zaterdag een kort bezoek heeft gebracht, zal wel weer blij zijn veilig op Malta te zitten, vanwaar hij heden naar Engeland weer vertrekt.

In Spanje heeft Franco de republikeinen weer over de Ebro terug geslagen in zware gevechten, waarbij hij veel mensen zou hebben verloren, maar waardoor het moreel der troepen weer is hersteld. Voor de Engelse koopvaardij blijft de zee om Spanje een gevaarlijk vaarwater. Nadat Zaterdag bij Valencia een bom tussen twee Engelse schepen gevallen was, die daarbij weinig averij opliepen, werd Zondag bij Palamos een Engels schip zo getroffen, dat het in brand vloog en spoedig zonk. Zo is er weer nieuw materiaal bijgekomen voor het onderzoek wat er momenteel in Spanje plaats heeft in zake de bombardementen op Engelse schepen.

Heel stil is het de laatste dagen omtrent het bezoek van Lord Runciman aan Praag, voor zijn bemoeiingen in het Sudetenvraagstuk. Maar de belangstelling blijft. Want ten gevolge der actie der Sudeten-Duitsers is niet alleen het vraagstuk aller minderheden (naast de Duitsers en Roethenen, Hongaren en Polen) opgeworpen, maar tevens de kwestie der Slowaakse autonomie. Tot nu toe beschouwden de Tsjechen en een deel der Slowaken de staat als hun nationale staat. De nationale staat zal, lost Praag zijn beloften in, plaats moeten maken voor een nationaliteitenstaat, waarin de „staatsvolken" gelijke rechten zullen hebben. Ook een belangrijk deel der Slowaken, onder leiding van Mgr. Andreas Hlinka, pastoor van Rosenberg, wenst een apart staatsvolk te worden. Hlinka heeft voor dit doel reeds een lange strijd gestreden. Tijdens de wereldoorlog werd tussen Tsjechische en Slowaakse vertegenwoordigers in Amerika het zogenaamde verdrag van Pittsburg gesloten. Bij dit verdrag werd aan de Slowaken autonomie toegezegd. Hlinka heeft zich altijd op dit verdrag beroepen. Praag negeerde het. Voor de volgelingen van Hlinka bleef het verdrag de juridische basis vormen voor hun aanspraken en zij zagen er het bewijs in, dat de Tsjechen hun autonomie in de gemeenschappelijke staat hadden aanvaard. Maar Praag stoorde zich niet aan het verdrag. In dit standpunt is nu een verandering gekomen. Weliswaar ontkent Hodza ook nu nog de juridische geldigheid van dit stuk, maar tezelfder tijd verklaart hij nu, dat het wel morele verplichtingen medebrengt. Op deze wijze tracht Hodza te streven naar een verbroedering van Tsjechen en Slowaken in de staat zelf en naar een wegnemen van de geschillen, welke delen van deze groepen steeds verdeeld hebben gehouden.

Gaan we even in de geschiedenis terug en beschouwen we vooral de eerbiedwaardige figuur van Mgr. Hlinka. Hij is thans 74 jaar. Bij gelegenheid van zijn 70ste verjaardag eerde ook de Tsjechische pers hem. Het Tsjechische blad Vlast schreef: „De verschijning van Hlinka, den Slowaaksen priester, groot en machtig, ascetisch uiterlijk, met lange naar achter gekamde grijze haren, de gestalte van een prediker met een rustige weke stem met overtuigende geste — alsof een profeet uit het Derde Testament voor u staat." Zo is hij nu.

Hlinka werd geboren in 1864 te Cernova, een dorp ten Zuid-Westen van het Tatragebergte. Zijn ouders waren arm. Zij betaalden zijn gymnasiale studiën met 11 gulden, twee wagenladingen zout en een gans. Hij werd priester. Als jong pastoor van Tria leerde hij de economische toestand van zijn volk kennen. Dit volk van boeren, herders en houthakkers was arm en in de klauwen van demon alcohol geraakt. Hlinka bond de strijd aan. Door onthoudingsverenigingen bereikte hij zijn doel. Door middel van crediet- en levensmiddelen-instituten maakte hij zijn volksgenoten vrij. Hij voerde voor de wereldoorlog een harde kamp tegen het liberalisme in Hongarije dat geen zin had voor het diep gewortelde geloof der Slowaken, die voor meer dan 80 percent Katholiek zijn. Een zelfstandige Slowaakse partij bleek in die dagen onmogelijk. Hlinka kon niet op tegen de liberale verkiezingscorruptie, die werkte met worsten en jajrika en stromen alcohol. Met enige getrouwen sloot hij zich aan bij de oppositie van graaf Zichy. In de strijd tegen het Hongaarse liberalisme werden de Slowaken politiek rijp. Toen Zichy zijn beloften op kerkelijk en nationaal gebied niet hield, stichtte Hlinka in 1905 de „Ludova Strana" de Slowaakse Volkspartij. In 1906 veroverde hij zeven mandaten.

De Hongaarse regering verklaarde echter de strijd voor de Slowaakse idealen voor hoogverraad en wierp de strijd-

bare priester in het gevangenis. Twee jaren kreeg hij, plus 1600 kronen boete. Erger was, dat Hlinka tengevolge van zijn politieke arbeid ook in conflict kwam met zijn bisschop, die een aanhanger was van het Hongaarse nationalisme. Hlinka werd gesuspendeerd. Het volk kwam in oproer. De Hongaarse gendarmerie dempte op bloedige wijze de opstand. In Cernova vielen vijftien doden en vele gewonden. De wereld schrok op. En op slag werd het Slowaakse probleem een Europees. Hlinka was nationale held geworden. Rome trad bemiddelend op. De bisschop moest de suspendering van Hlinka opheffen. Hij werd pastoor van Rosenberg.

Tijdens de wereldoorlog rustte de Slowaakse politiek. Bij de omwenteling in 1918 bleef Hlinka in Rosenberg. Hij volgde niet het voorbeeld van andere Slowaakse politici, die met Boedapest en Praag onderhandelden, om twee ijzers tegelijk in het vuur te hebben. Gewichtiger dan een minister-zetel leek het hem, de politieke wil van zijn volk vaster te vormen. Hij poogde de Hongaarse geestelijkheid voor de nieuwe staat Tsjecho-Slowakije te winnen. Aan zijn activiteit is het te danken geweest, dat de Hussitische beweging niet van Bohemen naar Slowakije oversloeg. Hlinka werkte met alle macht voor een eigen Slowaakse hierarchie. Hij stiet daarbij op de onwil der Tsjechen, met wie hij voor alle politieke vrijheid had gestreden. Er bleek een diepe kloof te bestaan tussen de culturele en religieuze idealen beider volken, een kloof zó diep, dat de gezamenlijke strijd voor de nationale vrijheid haar niet kon overbruggen. Vóór de oorlog had Hlinka zich de samenwerking beider volken zó voorgesteld, dat de Slowaken de Tsjechen religieus zouden vernieuwen en de Tsjechen de Slowaken de helpende hand zouden bieden bij de economische vernieuwing. In plaats daarvan kwam na de oorlog de cultuurkamp. In de constituerende Nationale Vergadering werden 40 Slowaken beroepen. Daarvan waren er slechts vier van de Hlinka-partij, dertig waren Evangelisch en in het geheel maar tien Katholiek. Dit was een zeer kortzichtige houding van Praag. Bij de verkiezingen van 1935 verwierf Hlinka drie-en-twintig mandaten. De strijd om de beloofde autonomie zette hij krachtig door. De Slowaken willen, zoals reeds boven gezegd, niet van Praag los, maar strijden voor autonomie binnen het kader van het Tsjecho-Slowaakse staatswezen. Zij wensen een eigen Landdag en eigen administratie. Tot nu toe wees Praag dit als separatisme van de hand. Ten gevolge van de actie der minderheden zijn de toestanden thans veranderd. En ook het levenswerk van Hlinka zal daarvan naar wij voor den groten priester hopen, de vruchten plukken. Het zal het loon zijn voor zijn onverbiddelijkheid, die zich nooit liet intimideren en waarmede Praag, ook vroeger reeds rekening moet houden. De Slowaakse jeugd volgt Hlinka met geestdrift. Zij ziet in den grijzen Herder en in zijn werk de fiere trotse woorden tot werkelijkheid worden, die hij eenmaal sprak voor een Hongaars gerecht: „Slowaak was ik, Slowaak ben ik geblieven, altijd zonder onderbreking, en Slowaak zal ik altijd zijn".

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

KLEINE OORZAKEN, GROTE GEVOLGEN.

Alexander van Macedonië draagt met recht de erenaam „De Grote", want is er wel in de wereldgeschiedenis één ander te noemen wiens naam 2000 jaar na zijn dood nog voortleeft onder de volkeren, die hij onderwierp, omgeven met het aureool van dapperheid?

Twintig jaar was Alexander oud, toen hij de troon van Macedonië besteeg en de resterende 12 jaren van zijn leven vloog hij als een wervelwind door de oude wereld, koninkrijken veroverend en dynastieën omverwerpend.

Hij begon met Griekenland te veroveren, stak daarna de Hellespont over, vernietigde de Perzische strijdmachten en onderwierp Syrië en Phoenicië, trok Egypte binnen en stichtte de stad Alexandrië, toog toen weer naar Perzië, dat hij geheel in bezit nam. Hiermede nog niet tevreden, trok hij nog verder oostwaarts en drong tot in de Punjab, in Brits-Indië, waar men nog heden ten dage de naam Sikander Julkarn (Alexander de Grote) met ontzag noemt. Hier kwam hij eindelijk tot stilstand, omdat zijn uitgeput leger weigerde nog een stap verder te gaan. Dus keerde hij terug naar Perzië en zette zich te Babylon neder, zon op nieuwe veroveringen en besloot zijn rijk af te ronden met de verovering van Arabië.

Maar toen kwam er een muskiet, die zich op Alexander's arm zette en hem stak. Die muskiet was een malaria-mug; zware koortsen wierpen den veroveraar neer en elf dagen later gaf zijn, door vermoeienis en overwinst verzwakt lichaam, de strijd op en blies Alexander de Grote de laatste adem uit.

Zijn reusachtige rijk, dat hij wel veroveren, maar niet tot orde had kunnen brengen, viel uiteen, zodra de sterke arm ontbrak.

Zo veranderde een muggenbeet het gehele wereldbeeld en deed de inspanning van jaren met één slag teniet. Wie weet, hoe anders de loop der dingen zou zijn geweest, indien men toentertijd een afdoend geneesmiddel tegen de MALARIA gekend had; indien men, inplaats van vele vergeefse offers aan Asklepius te brengen, de Veroveraar een gram KINENE had toegediend, dat hem binnen een week in staat gesteld zou hebben, zijn tocht naar Arabië te ondernemen en verder zijn staatsmanschap ten volle te ontplooien bij de bevestiging van zijn enorm Aziatisch rijk.

M. Ned. 12.

Pastoor Perquin.

De Nederlandse Radiopriester overleden.

Op 6 Augustus is te Rotterdam in het St. Franciscus-gasthuis overleden de in Nederland zeer bekende Pasoor Perquin die al vele jaren geen pastoor meer was, maar nog altijd deze titel behouden had uit de tijd, dat hij als Pastoor van de Amsterdamse St. Dominicus kerk in de Spuisstraat begonnen was met de organisatie van de Katholieke Radio Omroep.

Ook voor de Katholieken in dit gebiedsdeel vraagt het overlijden van dezen man de belangstelling, daar het deze Katholieke Radio Omroep is, die 't eerst ons des Zondagsavonds heeft doen genieten van de Nederlandse Katholieke Uitzendingen, en nog deze uitzendingen voortzet.

Pater Antonius Perquin was geboren op 15 Juli 1865 te 's Gravenhage, trad in 1884 in bij de Dominicanenorde en werd op 15 Aug. 1891 priester gewijd, was werkzaam te Schiedam, als pastoor van de kerk aan de Proveniersingel te Rotterdam en later als pastoor aan de St. Dominicuskerk te Amsterdam.

In zijn geestelijke bediening was Pastoor Perquin reeds een eerste kracht. In Rotterdam was hij de oprichter van de nog bloeiende vereniging katholiek leven. In Amsterdam was hij de bekende Conferencier, die van alle uithoeken van Amsterdam zijn gehoor trok naar deze predikaties in de Spuisstraatkerk.

Pastoor Perquin was ook de eerste die in Amsterdam begon met de bekende conferenties voor andersdenkenden, welke conferenties thans in alle grote steden van Nederland worden gehouden. Maar in Amsterdam begon hij ook toen deze ijverige man, die reeds zijn 5 kruisjes had gehaald, zijn werken naar buiten meer in het belang van alle Nederlandse katholieken.

Toen de radio nog in de kinderschoenen stond, was Pastoor Perquin in Amsterdam reeds begonnen met zijn arbeid op het gebied van de film. Eerst door persoonlijk contact met de filmexploitanten, waaruit later een katholieke filmactie groeide, die pastoor Perquin overdeed aan een zijner kapelaans, om zich zelf toen te specialiseren op de opkomende Radio.

Aanvankelijk begon Pastoor Perquin ruim 10 jaren geleden in samenwerking met de Hilversumse Seintoestellenfabriek met eigen middelen, verkregen van weldoeners, die gaarne deze man vol werkelijkheidszin en degelijke zakenkennis steunden. Uit dit kleine begin ontwikkelde zich de Katholieke Radio Omroep met enkele uren zendtijd in de week op de Zender in Hilversum via een studio die was opgericht in een vroeger Patronaatgebouw op de Herengracht. Later werd in samenwerking met de Christelijke Radiovereniging een eigen Zender verkregen en een eigen Studio in Hilversum, welke enkele maanden geleden opnieuw in gebruik genomen werd, nadat deze door de feestgaven van Katholiek Nederland bij het tweede lustrum geheel was uitgebreid, en gemoderniseerd tot het beste wat er momenteel op dat gebied bestaat.

Wanneer men ziet wat Pastoor Perquin op dit gebied in de laatste 10 van zijn 73 jaren heeft tot stand gebracht, dan staat men stom van verbazing. Nergens ter wereld hebben de Kaholieken op Radiogebied bereikt, wat ze in Nederland bereikt hebben door de actie van Pastoor Perquin.

Nog eerder dan welke organisatie ook in het Moederland zorgde Pastoor Perquin dat de Nederlanders in den vreemde, en speciaal had hij daarbij het oog op de Nederlandse katholieke missionarissen, begiftigd werden met een geregeld Nederlands radioprogram.

In een moderne culturele techniek als de Radio blijft immer wat en iets nieuws te doen. Maar toch heeft Pastoor Perquin met een gerust hart kunnen zeggen: Heer, laat nu uw dienaar in vrede gaan.

Want nog onlangs bij de plechtige inwijding der nieuwe Studio in Hilversum, in tegenwoordigheid van de voornaamste katholieken uit den lande kon men zeggen, dat de organisatie af was.

Een nieuwe Studio, een hecht gefundeerde vereniging, de algemene sympathie van de Nederlandse katholieken, een staf van degelijk onderlegde medewerkers en mensen bezield voor een heilige zaak en last not least een aangewezen opvolger in Pater lector, I. Dito, die vanaf de eerste jaren met Pastoor Perquin heeft samengewerkt en dus momenteel geheel in deze organisatie is ingewerkt ook.

Het is geen wonder dat Pastoor Perquin de aangewezen man was voor de organisatie van de Internationale Katholieke Radio Omroep, waarvan de hoofdzetel momenteel ook in Nederland is gevestigd.

Verschillende Nederlandse en Buitenlandse onderscheidingen zijn Pastoor Perquin ten deel gevallen als bewijzen voor de waardering welke Nederland, Hongarije, België en Tsjecho-Slowakije hadden voor het werk van deze radiopriester. Z. H. de Paus heeft verschillende malen in zijn ziekte persoonlijk laten informeren en zijn zegen geschonken aan dezen priester, die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor zijn kerk niet alleen, maar ook voor zijn orde van Predikheren waarvan hij zeker een der grootste sieraden was, door zijn hyper-modern apostolaat voor heil der zielen.

Het stoffelijk overschot van pater Perquin werd Zaterdag naar Amsterdam overgebracht. Daar werd de 8ste dezer een plechtige requiemmis in de Dominicus kerk opgedragen. De teraardebestelling had plaats te Nijmegen, waarbij de pauselijke internuntius, Mgr. Giobbe aanwezig was.

R.I.P.

CURACAO.

DE EERSTE CURAÇAOSE PADVINDERS.

Dezer dagen is het 25 jaar geleden dat op Curaçao een eerste poging werd aangewend tot oprichting van een Padvinders-organisatie alhier.

In de Amigoe van 28 Juli vonden we een ingezonden stuk, van de Heren C. K. Kesler, G. Troost en C. Wijtenburg, met een oproep voor een vergadering in de zaal van de Koloniale Raad, om tot de oprichting van een Curaçaose groep te komen.

En er was werkelijk belangstelling voor. Niet minder als 78 personen lieten zich als lid inschrijven.

We vernemen er verder niets meer van. Curaçao bleek dus in die dagen nog niet rijp te zijn voor deze organisatie.

VERBETERING ZUIGELINGENZORG.

COMMISSIE REGERINGSJUBILEUM H. M. DE KONINGIN.

De Commissie tot voorbereiding van het 40-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina op 6 September a.s. heeft besloten om als blijvends te stichten ter gelegenheid van dit jubileum, opdat de herinnering aan deze roemrijke regeringsjaren levend blijft. Zij heeft besloten aan het Bestuur van Curaçao ten teken van verknochtheid aan onze regerende Vorstin een Stichting voor zuigelingenverzorging en moederschapszorg aan te bieden, met een kapitaal, waaruit de kosten van de inrichting van een of meer klinieken bestreden kunnen worden.

Deze Stichting zal met het ingezamelde kapitaal op de feestdag, binnen het kader der feestviering, aan het Bestuur van Curaçao worden aangeboden, als geschenk van de gehele burgerij van het gebiedsdeel Curaçao.

Stort dan allen Uw bijdragen, groot en klein, voor dit schone doel, dat aan de gehele bevolking ten goede komt en dat voorziet in een dringende behoefte. Er is nood op dit gebied. De zuigelingensterfte op Curaçao was in 1936 93,4 en op Aruba 160,4 per 1000 levend geborenen. „Voor een deel zijn deze hoge cijfers te wijten aan slechte verzorging van zuigelingen", aldus het Verslag van den Gouverneur over 1936.

Helpt mede om een sterk en gezond ras te kweken in ons gebiedsdeel. Offert van Uwen rijkdom ten behoeve van hen, die minder hebben en strekt een hulpvaardige hand uit tot hen die hulp in de vorm van voorlichting in zake zuigelingenverzorging en moederschapszorg zo dringend behoeven.

Men zegt: ‚Curaçao is moe van het collecteren". Misschien is daar reden voor, maar ongetwijfeld zal voor dit doel de moeheid overwonnen worden. De offervaardigheid op Curaçao is groot. Meermalen bleek, dat men gaf, veel gaf, wanneer op het juiste moment voor het juiste doel gevraagd werd. Welnu: de herdenking van het 40-jarig regeringsjubileum van Hare Majesteit is het moment: verbetering van de zuigelingenverzorging het doel.

Det lijsten zullen met de gelden en de akte van oprichting der Stichting aan den Gouverneur worden overhandigd.

Dezer dagen vangt de collecte aan.

VLIEGENDE KUIKENS.

104 kuikens vlogen van Miami naar Curaçao.

In deze moderne tijd blijkt niets meer vreemd of onmogelijk te zijn. De Curaçaose Pluimvee Vereniging heeft er lang naar uitgezien om kuikens uit Amerika te importeren. Het broeden op Curaçao zelf schijnt moeilijkheden op te leveren. Kippen werden van elders geimporteerd, doch ook dit bracht niet het gewenste resultaat. Daarom besloot deze vereniging om een 100-tal z.g. ééndagskuikens uit Amerika te laten „vliegen".

Vrijdagmiddag streek een der K.L.M.-vogels op Hato neer en onder de lading bevond zich — een kartonnen doos, waarin de levende lading zich bevond.

Nauwelijks was de deur van het baggageruim geopend, of we hoorden de diertjes al piepen. Een grote doos precies in vieren verdeeld bevatte 4 × 26 kuikens, die 3 dagen tevoren in Miami kunstmatig waren uitgebroed.

Nadat de douane deze kostbare en zeldzame lading (althans voor Curaçao) had vrij gegeven, werden zij onmiddellijk naar het landhuis Rozendaal vervoerd, waar de heer en Mevrouw Gaerste, de diertjes onder hunne bescherming namen.

Onmiddellijk werden de vliegende kuikentjes uitgepakt en in een ruimer verblijf overgebracht, waar zij zich dra te goed deden aan het eerste eten en drinken, dat zij sedert hun geboorte ontvingen.

De z.g. eendagskuikens kunnen het n.l. ongeveer 3 dagen zonder voedsel of drinken uithouden.

Deze verscheping is in alle opzichten geslaagd en de heer Gaerste sprak dan ook zijn volle tevredenheid en bewondering uit over zijn nieuwe aanwinst van 104 witte leghorns.

Deze proefzending zal zeker binnenkort gevolgd worden door regelmatige verschepingen en zo zullen dus binnen korte tijd duizenden kuikentjes te Miami het luchtruim kiezen om binnen 1½ dag te Curaçao neer te strijken. Zowel in Europa als Amerika worden deze diertjes sinds lang al aan de zorgen van de luchtvaarmaatschappijen toevertrouwd.

De K.L.M. heeft weer nieuwe mogelijkheden voor de pluimveehouders te Curaçao geopend.

K
KRO
O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Zondag, 14 Augustus 1938..

1. Wilhelmus — Opening
2. Maria-Programma:
   a. Ave Maria............ Fr. Philipp Vrouwenkoor van de Münchener Dom o.l.v. Prof. Ludwig Berberich
   b. Maria-hymne......... Fr. Volbach Koor van het Stedelijk Conservatorium te Dortmund o.l.v. C. Holtschneider
3. „Maria's Verheerlijking" door Pater G. M. v. Beckhoven S.M.
4. De drie Ruitertjes... A. Voormolen K.R.O. Symphonie-Orkest o.l.v. Eduard Flipse
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost Voor Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Sluiting.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Ouverture „Coriolan" ...... L. van Beethoven Concertgebouw-Orkest o.l.v. Prof. Dr. Willem Mengelberg
2. **Medische Causerie** door Dr. H. J. A. M. Willemsen
3. **Scherzo uit „Ein Midsommernachtstraum"**...... F. Mendelssohn Concertgebouw-Orkest o.l.v. Prof. Dr. Willem Mengelberg
4. Herzenwunden......... E. Grieg het Concertgebouw-Orkest
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Sluiting.

HET MUZIEKTRIO OP ARUBA.

Het muziekensemble van Renesse, Helman, van Wezel heeft op Aruba een geweldig succes geoogst. Een uitverkochte zaal en hiermede heeft Aruba zeker een beschamend voorbeeld gegeven aan Curaçao.

We hopen daarom dat de laatste avond op Curaçao nog eens allen heeft goed gemaakt door een talrijke opkomst.

DE MORELE NORMEN.

Bij al de adhaesiebetuigingen die wij ontvangen hebben voor de afkeurende kritiek die M. nog tijdens het verblijf van den leider alhier, in ons blad geschreven heeft over de gekozen stukken — let wel, niet het spel — van Louis de Vries, nemen we gaarne de uitval van de Beurs aan ons adres op de koop toe.

Feitelijk moeten deze goedkeuringen geheel komen op de creditzijde van M. We zullen ze daar ook plaatsen en er ook bijvoegen de afkomst, opdat M. bevestigd kan worden in de overtuiging, dat de goedkeuringen in waarde mijlen ver staan boven de afkeuringen van de Beurs cum suis.

Toch heeft de Beursredactie gemeend, naar aanleiding van de stukken van M. van leer te moeten trekken tegen de Amigoe; wat eigenlijk evenmin oirbaar is, als wanneer wij de vorige week aan de Beurs de schuld zouden hebben gegeven van de lage aanval die in dat blad gedaan is op de Curaçaose ambtenaren.

Op deze persoonlijke aanval komen we wel elders terug.

Dat echter een blad, wat na de besproken toneelvoorstellingen zich met een zichtbaar welbehagen uitliet over de vertoonde driehoeksverhoudingen, vuur en vlam zou spuwen, wanneer, door wie ook, daarop een aanmerking zou worden gemaakt; dat hadden we wel verwacht. En desniettegenstaande hebben we M. laten spreken en de gevolgen daarvan graag op ons genomen. De ondergrond van deze Beursuitval is dan ook het verschil in de morele normen. En daarom juist ook is het blad zo grof — gelijk het grof was bij de coeducatie — de badmantel- en de padvinderskwestie. waar het allemaal was de morele norm die daarbij aanwezig was of ter sprake kwam.

Dit even om de zaak zuiver te stellen, en waarop we nog wel eens zullen terugkomen, gelijk we bij een vorige gelegenheid ook al beloofd hebben.

ZAQUITO.

Langzaam, maar zeker nadert de verbouwing van het melaatsenhospitaal „Zaquito" zijn voltooiing.

Niemand zal zeggen of beweren, dat het gouvernement hier zijn plicht niet goed is nagekomen en niet mooi werk gedaan heeft voor de ongelukkigen daar.

Door de zorgen van het gouvernement bezit het gebiedsdeel Curaçao nu een modern ingericht huis voor melaatsen.

Nog is de nieuwbouw wel niet geheel voltooid, voor het volgend jaar wacht immers nog de bouw van een nieuwe kapel, iets wat zeker noodzakelijk is; het tegenwoordige kapelletje is te klein en te benauwend voor die omgeving, doch we menen, dat de tot stand koming van de huidige verbouwing een goede aanleiding is om het verleden van de melaatsenverpleging hier op Curaçao weer eens in herinnering te brengen.

Over de verzorging van deze patiënten hier op Curaçao in de oude tijd, weten we niet veel, ze zouden een terrein aan de overkant van het Schottegat hebben toegewezen gekregen, dus daar ergens op Negropont of daar in de buurt.

Later in het begin van de 19de eeuw vertelt een Duits reiziger, dat de melaatsen op Curaçao meestal van buiten op Curaçao komen.

Dit laatste schijnt ook nu nog waar; velen van de huidige patiënten verbleven voor kortere of langere tijd buiten het gebiedsdeel Curaçao.

In de vorige eeuw, de eerste helft der 19e eeuw bedoelen we, was de verpleging in handen van 't gouvernement, men had de verpleging aan enkele lekenkrachten opgedragen. Doch toen in het jaar 1856 de toenmalige gouverneur van Lansberge een bezoek bracht aan de inrichting, was hij vreselijk ontdaan over de slechte behandeling die de arme zieken daar ondervonden.

Hij richtte een verzoek tot de geestelijkheid hier om door bemiddeling van Mgr. Niewindt werd aan de zusters van Breda de verpleging opgedragen.

Men kwam tot de bouw van een nieuw huis tegenover het huidige St. Elisabeth Hospitaal, wat echter eerst later op de huidige plaats gebouwd werd.

Het jaar 1870 bracht een verbetering, daar toen werd besloten om de krankzinnigen, die tot dan toe óók daar verbleven, over te brengen naar Monte Cristo, nu ook al weer voor die bestemming vervallen en ingericht tot ambachtschool.

Wellicht is U uit de geschiedenis van Curaçao de jamervolle St. Thecla-dag bekend van het jaar 1873. Het eiland werd die dag bezocht door een vreselijke orkaan en het leprozenhuis liggend aan de zee, werd totaal vernield. Drie zusters, in de kapel gevlucht, werden bedolven onder de door het aanzwellende water neergetrokken muren.

Een andere zuster werd driemaal door het water mee naar zee getrokken, doch wist zich driemaal aan de struiken vast te houden.

Wonderlijk verloor geen één der patiënten het leven.

Met een pontje kwam men, toen de storm wat bedaard was, uit het ziekenhuis te hulp, doch men moest drie doden betreuren, terwijl van het huis alleen nog wat stukken muur stonden.

Er werd nu uitgezien naar een nieuw [illegible]n, veiliger in tijden van orkanen. [illegible]us viel tenslotte op het terrein, wat [illegible]r de kreek lag, n.l. „Zaquito."

Wie het interessante boek kent van [illegible]n De Pool „Curazao que se va", weet [illegible] dit oord wat nu werd voorbestemd, [illegible] een oord voor ziekte, vroeger het uitgangsoord was van Curaçao. Des avonds trok men daar heen langs het rif in met lampions versierde boten en ging men dansen op de oever daar, wat nu „Za[illegible]" heet.

[illegible]en heeft heel diep gezocht naar wat [illegible]lijk Zaquito wel betekende, doch het [illegible]al opgevallen, dat de mensen eigen[illegible] spraken van Sjaquito. Welnu, de [illegible]n zou dan komen van de vroegere [illegible]aar van dat terrein Sjaquito Chap[illegible]. Dit lijkt de oplossing alle etymo[illegible]sche afleidingen ten spijt.

[illegible]ede door de vele persoonlijke bijdra[illegible] van Mgr. Kieckens werd het huis in het jaar 1881 geopend. Er wa[illegible]en 9 patienten.

[illegible]r Zwijsen schreef eens in een artikeltje over Zaquito, dat het zo mooi [illegible]de eenzaamheid ligt: nu is dat jammer [illegible]oeg niet meer zo. Nu klinkt de mu[illegible] van de danspartijen ook tot Zaquito [illegible]or.

De oude toestand toen het mannenpaviljoen lag vlak tegenover dat van de vrouwen is gelukkig veranderd. Nu heeft iedere patient zijn eigen huis. De tuin staat er nu vol bloemen. Vroeger was een papegaai een afleiding voor de zieken, maar die is aan besmetting gestorven.

Een Lourdes-grot sluit de tuin af. Des avonds kan men nog uit wandelen gaan, daar men grote lichtmasten heeft aangebracht. Er is veel goeds gedaan.

De Zusters verrichten er mooi werk. Ook is er belangstellende hulp van het [illegible]mescomité „Koningin Emmastichting", [illegible] eens voor een extratje zorgt.

God zegene het werk daar.

[illegible]artikeltje wil slechts de goede zor[illegible] velen in herinnering brengen, het wil tonen een mooi voorbeeld, het [illegible]edanken voor hulp en medewerking, [illegible] met liefde is er door hoog en laag, [illegible]ok speciaal bij de laatste verbouwing [illegible]gewerkt, het lijden daar te verzachten.

Br.

DE BEURS IN BADCOSTUUM EN KINDERPAKJE.

Elders hebben we in dit blad een plaatsje ingeruimd voor het zakelijke gedeelte in [illegible] perspolemiek met de Beurs; hier [illegible] we even de aandacht vragen voor [illegible]oonlijke aanval op de Amigoere[illegible]aar aanleiding van het ingezonden stuk van M.

[illegible] hadden misschien nog even moe[illegible]achten, want wanneer iemand je [illegible]eldt voor moordenaar of dief, dan [illegible] je als verstandig man eerst wach[illegible] tot dat deze aanvallen bewezen wor[illegible]. Dan eerst kun je deze bewijzen gaan [illegible]nuwen.

[illegible] deze positie van afwachten staan we tegenover de Beurs. Want behalve een groot aantal grofheden, bevat het Beursartikel niets wat naar enig bewijs zweemt. Het artikel doet dan ook alleen denken aan het bekende woord van Prof. Huizinga, waar hij schrijft over „Stijlvormes en irrationalisering" en dan zegt: „Als asphalt en benzinegeur boven de steden, hangt over de wereld een wolk van woordenkraam."

De Beurs trouwens erkent ook zelf, niets te willen schrijven, want, aldus de redactie „het loont de moeite niet om [illegible]en de Amigoe iets te schrijven, daar [illegible]edactie van dit blad de eigenaardige [illegible]heid heeft, het toch beter te weten, [illegible] rest van het mensdom, (bedoeld [illegible] deze rest de Beursredactie!!!! „Red. Am.) en tegen zoveel stelligheid „zwijgt ieder protest. Men (n.l. weer de „Beursredactie!!) duikt onder in schuch„terheid en men buigt het hoofd voor de „geweldige autoriteit, die van het blad „uitstraalt, zoals het kind het hoofd „buigt, wanneer de meester een berisping „maakt."

Tot zover de Beurs.

Het is klaar dat met die „rest van het mensdom" niemand anders ook maar met [illegible]ige mogelijkheid, bedoeld kan zijn als [illegible] Beursredactie zelf. Want verder dan [illegible]polemiek met deze [illegible] ondervinding [illegible]

[illegible]wens het zou ook al te gek zijn, dat de hele „rest van het mensdom" in schuchterheid zou neerduiken! Het is om nooit meer boven te komen!

[illegible] wat jammer dat de Beurs er niet [illegible]rtelt, of deze duikpartij met of zon[illegible]badmantels geschiedt! Het blad is [illegible]s op dit gebied zo actief.

[illegible]r al even gek is het om de hele „[illegible]van het mensdom" als een kind het hoofd te laten buigen. Dat kan alleen maar weer de Beursredacteur zijn, hoewel [illegible]el dikwijls gehoord hebben, dat het boetekleed de man kan sieren, maar dit nog nooit gehoord hebben van het kinderpakje.

Maar het is toch best mogelijk, dat dit de Beurs zeer goed zou staan; en dan voor den meester! Met de dikke man en Jacqueline in de coeducatie! Net wat voor de Beurs. En dan eens leren nette woordjes te gebruiken en maatschappelijke deugden! En hoe groot het verschil van een leeftijd van 25 jaren en van 50 jaren; en wat een directeur is van een maatschappij of een hoofdagent en wat een journalist!

En dies meer.

We geloven dan wel, dat de Beursredactie nog eens de kans zal krijgen, als [illegible]at ouder is, om op een ordentelijke [illegible]gte te komen en niet meer voor veel [illegible]ligheid zou behoeven te zwijgen, maar met kracht van argumenten zou kunnen overreden. Ook zou dan de neerbuigende schuchterheid mogen verdwijnen, omdat dan nog wel eens bij gelegenheid, van het geredigeerde blad een autoriteit zou kunnen uitstralen.

S.S. „SIMON BOLIVAR".

Het s.s. Simon Bolivar wordt a.s. Donderdagmorgen vroeg hier verwacht en vertrekt Donderdag om 11 uur naar Europa.

S.S. „CRIJNSSEN".

Het s.s. Crijnssen wordt a.s. Donderdag hier verwacht en vertrekt dezelfde dag om 5 uur naar Pto. Colombia.

S.S. „GANYMEDES".

„Het Hoofdagentschap van de KNSM „deelt ons mede, dat het s.s. „Ganyme„des" aanstaande Donderdagavond 11 „Augustus via Pto. Cabello naar de Do„minicaanse Republiek zal vertrekken."

EERSTE VLUCHT CURAÇAO — VERENIGDE STATEN.

Men deelt ons mede, dat Vrijdag a.s. om 7 uur a.m. een directe vlucht zal plaats hebben naar Miami per K.L.M. Dit zal de eerste vlucht Curaçao — Verenigde Staten zijn per K.L.M.

De mailsluiting is bepaald op Donderdag, 11 Augustus, 4.30 p.m. en voor deze gelegenheid zullen de enveloppen worden voorzien van een speciale stempelafdruk: „Eerste vlucht Curaçao — Verenigde Staten per K.L.M."

GESLAAGD.

Bij de familie de Heer J. H. Sprockel in de Niewindstraat is bericht ingekomen, dat hun dochter Maria in den Bosch is geslaagd voor het examen hoofdakte onderwijzeres.

Reeds eerder was Mej. Sprockel geslaagd voor examen Engels.

Onze bijzondere gelukwensen dus.

Vermoedelijk zal Mej. Sprockel begin October hier met het S.S. Simon Bolivar arriveren.

GESLAAGD.

Zaterdag j.l. zijn in het St. Antoniusgesticht voor machine-Schrijven geslaagd:

Rosa Con; Ida Curiel; Angelica Ossenkopp; Ocelia Penso; Elsie Prophel; Mariam Rogers; Edna Römer.

Onze gelukwensen.

Met het s.s. „CRIJNSSEN" dat Donderdag om 6 uur alhier verwacht wordt, zullen o.m. de navolgende passagiers arriveren.

Mevrouw Cl. Ringers — Mejuffrouw J. Ringers, Hr. G. Evers, Hr. & Mevr. Eldermans — Mej. Eldermans, Hr. & Mevr. Leeflang, Hr. & Mevr. van der Velden, Mej. Ottens, Hr. Rijsdijk, Hr. Vermeer, Hr. Priem, Hr. Willemsen, Hr. Perret Gentil, Hr. & Mevr. Piët, Hr. van Eck, Hr. Landsheer, Mevr. Piët & 3 kinderen, Hr. Kieffer, Hr. Bredius, Hr. & Mevr. van de Graaff.

EEN HEILZAME MAATREGEL.

Naar we vernemen heeft op verzoek van Zijne Excellentie den Gouverneur, er een bespreking plaats gehad van den Hoog Edel gestr. Heer Procureur Generaal met de districtmeesters, betreffende het houden van Danspartijen in de buitendistricten. Als gevolg hiervan is door den Procureur Generaal bepaald, dat de vergunning voor danspartijen, als waarvoor vergunning is geëist, in den vervolge zonder bijzondere machtiging zijnertijds niet meer zullen worden verleend, dan voor des Zondags en Zaterdags tot één uur 's nachts en op werkdagen tot 12 uur 's nachts.

Vooral in het tweede district en in het bijzonder te Montagne en Santa Rosa, waren er de laatste jaren erge misbruiken ingeslopen. Vooral door bijzondere medewerking van den nieuwen districtmeester de Heer Wesseling, werd daaraan nu paal en perk gesteld. Een bijzondr woord van waardering mag hem daarvoor niet onthouden worden.

AEROCLUB CURAÇAO.

Maandag 25 Juli 1938 zal een belang[illegible] Curaçaose vliegwereld. Door bijzondere steun van den Heer van Nijmegen Schonegevel en van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij kon de Aeroclub Curaçao worden opgericht. Hiermede is een door velen lang gekoesterd ideaal werkelijkheid geworden. De club kon dan ook worden opgericht met vier en twintig leden, waarvan zich zeventien hebben opgegeven voor de vliegopleiding.

Al enige jaren geleden waren plannen beraamd om te komen tot de oprichting van een Aeroclub te Curaçao. Deze eerste pogingen om de vliegsport hier te introduceren strandden echter op de grote financiele offers, welke de adspirant-vliegers zich zouden moeten getroosten. Dank zij de bovengenoemde steun heeft men nu echter een dusdanige financiele basis weten te vinden, dat geen enkele twijfel bestaat over de belangstelling waarin deze club zich zal kunnen verheugen. Binnen enkele weken zal het publiek dan ook de kleine „Pipercub" bemand met instructeur en adspirant-vlieger boven het vliegveld Hato zien. In afwachting van de komst van het vliegtuig wordt een dezer dagen begonnen met de theoretische instructie.

De club is als volgt samengesteld:

Als waarborg voor een evenwichtige en vertrouwenwekkende gang van zaken is geinstalleerd een Raad van Beheer, waarin vooraanstaande en terzake kundige personen zitting hebben. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de directe behartiging der belangen van de leden. Het is niet noodzakelijk, dat de leden van de Aeroclub zich verbinden tot het nemen van vlieglessen. Ook de niet-vliegers waarvoor de contributie zeer laag is gesteld, zullen in ruime mate hun interesse in de vliegsport en het vliegwezen bevredigd vinden.

Dat de adspirant-vliegers een leerzame en interessante tijd tegemoet gaan, spreek vanzelf, waar zij onder leiding komen te staan van de K.L.M. piloten, die reeds een zo werkzaam aandeel hadden bij de oprichting van de Areoclub.

Het dagelijks bestuur, dat bestaat uit onderstaande heren, zal gaarne aan ieder de gewenste inlichtingen verschaffen.

Ir. A. van der Most van Spijk — Voorzitter.
R. Ph. Keegstra — Secretaris.
L. C. A. Lepelaars — Penningmeester.
Dr. Ph. Maal — Commissaris.
C. Plesman — Commissaris.

B. & N.

HET 3de CONCERT VAN HET TRIO VAN RENESSE C.S. IN ROXY.

Deze avond is een groot succes geweest. Blijkbaar hebben de verschillende inzenders in de plaatselijke bladen succes gehad. De opkomst was zeer bevredigend. Een voldoening voor de artisten!

Z. Exc. Gouverneur Wouters, die de vorige avonden door familie-omstandigheden niet had kunnen komen, was met Mevr. en Mej. Wouters aanwezig. Verder merkten we op, Z. H. Exc. Mgr. Verriet.

Na het Wilhelmus, waarmee de Gouverneur werd verwelkomd, werd geopend met het Trio Op. 99 in Bes gr. terts van F. Schubert.

Een pakkende inzet van dat pittige allegro. Wat een melodische zangerigheid in het Andante. Violist en Cellist hadden een dankbare partij.

Dit omvangrijke trio is voor ons het mooiste geweest van de avond.

In het gedragen **„Apres un Rêve"** van Fauré, Solo voor Cello, kon men de prachtige, sonore toon van de Cel bewonderen.

Van Wezel is een waardig lid van dit Trio; grotere lof kunnen we hem niet geven.

Als tweede Cello-nummer speelde van Wezel Vito van Popper. Van Renesse speelde vervolgens twee soli: Rhapsodie in g. kl. terts en Intermezzo in Es gr. terts, beide van Brahms.

We behoeven niets te voegen bij hetgeen we de vorige week schreven van de phenominale pianist, die van Renesse is.

Na de Pauze speelde het Trio Op. 101 c kl terts van Brahms. Een waardig slot van deze onvergelijkelijke concerten.

De heer Gronemeyer, als voorzitter van de Kunstkring en de heer Kreps, als voorzitter van de Curom, voerden het woord, om de artisten te bedanken voor hetgeen ze de Curaçaose muziekliefhebbers hebben doen genieten. Namens de beide Verenigingen werden bloemen aangeboden.

Het is wel zoals de heer Gronemyer opmerkte: muziek is een kunst, die niet zo tot de massa spreekt als bijv. toneelkunst en film, maar toch heeft de opkomst bij deze derde avond bewezen, dat er op Curaçao nog voldoende mensen zijn, die van waarlijk hoge muziek kunnen genieten.

We danken hartelijk het Trio van Renesse, Helmann, van Wezel voor de echte grote kunst, die ze ons gebracht hebben en spreken de hoop uit, dat we ze nog meermalen op Curaçao mogen horen.

B. C.

SCHNEIDER-CREUZOT ONDER FRANS STAATSBEHEER.

Van monteur tot kanonnen-koning.

Zoals bekend is door het Franse Parlement besloten tot overname van de omvangrijke Schneider-Creuzot-fabrieken onder Frans staatsbeheer. De voorbereidingen hiertoe hebben een gunstig verloop. In verband met een en ander is het niet oninteressant iets te vertellen over den oprichter van deze thans een wereldmacht geworden onderneming.

Twee oude heren, die zich zelden lieten zien, waren de eigenaars van de grootste wapenfabriek ter wereld, die de Schneider-Creuzot. De ene is president der maatschappij, Eugène Schneider, de andere is François de Wendel. Monsieur de Wendel noemt zich de minst vermogende der beide heren, hij zelf schat zijn kapitaal op „slechts" twee milliard francs! Eugène Schneider liet zich, evenals zijn vader en grootvader dit deden, tot afgevaardigde kiezen en Mons. de Wendel was jarenlang lid van de Kamer. Toen hij er de laatste maal slechts met een amper voldoend aantal stemmen in kwam, bedankte hij voor de zetel en ging naar de Senaat. De grootste invloed hadden de leiders der Creuzot-fabrieken gedurende de oorlog en verder in de jaren 1919—1930. Door hun werk achter de coulissen werd het hun mogelijk hun fabrieken zozeer te doen uitbreiden dat zij voor de staat onmisbaar werden. Hun macht groeide met de jaren, totdat er een tijd kwam, waarop men in Frankrijk ging inzien, dat de grote Creuzot-fabrieken beter onder staatsbeheer konden komen, dan in particuliere handen blijven.

Een eeuw geleden......

In het jaar 1834 kocht de monteur Adolphe Schneider van de Franse staat de Creuzot Staalfabriek, voor de prijs van 400.000 francs. Tezamen met zijn broer, Eugene, begon hij de zaak uit te breiden en nieuwe bloei te geven. Adolphe heeft het succes van zijn levenswerk niet lang mogen genieten; in 1845 kwam hij te overlijden en Eugene zette de onderneming voort. Hij was, wat men thans noemt, een „conjuctuurmens". Eerst maakte hij wapens, later, toen de spoorweg zijn intrede deed, vervaardigde hij locomotieven en rails, wagens en zelfs gehele stations. Met de troonsbestijging van Napoleon III kwam er weer een oorlogstijd, de locomotieven werden aan kant gezet en men ging weer aan het wapens maken.

Eugène Schneider zag spoedig in, dat hij zonder bepaalde politieke invloed niet veel kon verdienen en liet zich daarom in de Franse Kamer kiezen. Later werd hij minister, zonder evenwel bepaald op de politieke voorgrond te treden. Natuurlijk kreeg hij als minster de nodige relaties, welke zijn onderneming ten goede kwamen. In 1870 meldde de Frans-Duitse oorlog, zich aan. Gedurende deze oorlog werd Schneider milliardair. Toen de republiek was uitgeroepen was Schneider... enthousiaste republikein. Toen er evenwel weer een werkloze tijd voor de wapenhandelaars uitbrak, moest Schneider zien zijn millioenen bijeen te houden en zette een beweging op touw. In 1874 gelukte het hem een wet door te voeren volgens welke het geoorloofd was, dat Franse wapenhandelaren zaken deden met het buitenland.

En spoedig leverde de fabriek aan de halve wereld wapenen. In totaal vervaardigde Schneider van 1874 tot 1914 40.000 kanonnen. Hiervan kreeg Frankrijk er 20.000 en de rest ging naar alle delen der wereld.

De huidige leider der Creuzot-fabrieken is Eugène Schneider Jr. Zijn fabrieken beheersen bijna een derde der Franse industrie. Buiten het Creuzot-Concern der wapenfabricage omvat deze onderneming fabrieken in Le Havre, Bordeaux, Toulon en Hyères. In Le Havre bouwt Creuzot handels- en oorlogsschepen, in Bordeaux oorlogsschepen, in Toulon torpedoboten en in Hyères torpedos en mijnenvegers. De onderneming bezit verder kolen- en ertsmijnen in Frankrijk Luxemburg, België en Engeland. Zij is tevens hoofdaandeelhoudster der grote Franse electro- en chemische fabrieken. In Engeland bouwt zij automobielen, in het noorden van Europa bruggen en in Polen bezit zij drie fabrieken, waar gifgassen worden vervaardigd.

Eigenaardig genoeg hebben de heren van het Creuzot-concern zich nimmer toegelegd op de bouw van vliegtuigen, daarentegen komen de meeste Franse tanks uit de Creuzot-werkplaatsen. In de laatste 15 maanden hield Eugène Schneider zich bezig met de bouw van onderzeeërs. De grote 15.00 ton onderzeeboten welke gelijktijdig 16 torpedo's afschieten en een bemanning nodig heeft, even omvangrijk als een klein oorlogsschip, zijn ook van de firma Schneider-Creuzot.

Eug. Schneider wist al vroeg, dat alles van het geld af hangt. Was hij van banken afhankelijk, dan zou hij zich nimmer veilig hebben gevoeld. Vandaar dat hij aan eigen bank de „Banque de l'Union de Parisienne" opende. Aan deze banken zijn elf kleine instellingen verbonden en drie grote verzekeringmaatschappijen. Sinds Eugène Schneider zich ook bezig houdt met het bouwen van oorlogschepen, bloeien de fabrieken meer dan ooit. Slecht is het in de Creuzot-Fabrieken wel nooit gegaan, doch, daar het Franse marine-budget thans een geweldige hoogte heeft bereikt en bijna tweederde van de som naar de firma Creuzot gaat, gedijt de onderneming op voor de directie allesizns bevredigende wijze. Men heeft berekend dat de firma Creuzot bijna 46 procent van het totale Franse budget inslikt. Ongelooflijke sommen verdient de onderneming met versterkingswerken aan de Franse havens, welke uit separate credieten worden gedekt en met werken aan Noord-Afrikaanse havens.

Voor dit werk werden in de laatste twee jaar twee en een half milliard francs uitgegeven: 74 pct. der som werd aan Creuzot uitbetaald.

Het bestuur der fabrieken, mijnwerken, banken enz. heeft zijn zetel te Parijs in de voorname Rue de Madrid. President is natuurlijk Eugène Schneider Jr. Het kapitaal staat aangegeven voor 7.5 milliard francs. De Creuzot-fabrieken betalen 25 pct. dividend. De jaarlijkse inschrijvingen blijven nauwelijks 24 uur open...

Het Creuzot-concern is feitelijk geen onderneming meer, het is een goudmijn, het is (men werkt hier met milliarden) een wereldmacht, een staat in een staat. En deze wereldmacht draaide tot nog toe op twee mensen: Eugène Schneider en François de Wendel. Geen wonder, dat de Franse staat reeds lang heeft nagedacht over het feit van [illegible] niet overname der machtige [illegible].

WERELD IN VOGELVLUCHT

Bij twee grote branden op de Philippijnen, waarvan een in de buitenwijken van Manilla, werden 8 duizend en 6 duizend mensen dakloos.

De schade wordt gerekend op enkele honderd duizenden pond sterling.

De Queen Mary sloeg het record van de Normandië met 59 minuten. Zij deed de reis van Cherbourg in 3 dagen 22 uren en 4 minuten.

Zij haalde een gemiddelde snelheid van 30.90 knopen per uur; dit is 0.32 knoop meer als van de Normandië.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Dr Colijn is op het ogenblik licht ongesteld.

Naar verluidt is de regering voornemens in oorlogstijd de militaire luchtverdediging en de civiele luchtbescherming onder eenhoofdige leiding te brengen, en wel onder leiding van generaal Best.

Het staat thans vast dat ter ere van het 40 jarig regeringsjubileum op 29ste Augustus in de residentie een troepenrevue zal plaats vinden.

Tot gewoon hoogleraar in de Godgeleerdheid aan de Leidse universiteit is benoemd Dr. P. A. H. de Goer, predikant te Berkenwoude.

Opvolger van den in November a.s. aftredenden vice-president van de Raad van Indië zal vermoedelijk zijn Mr. Spit, thans lid van die Raad.

De uitvaart voor pater Perquin was een treffende plechtigheid. Bij de requiemmis assisteerde o.a. de medewerker van Pater Perquin, Pater Dito. Vele geestelijken waren aanwezig, waaronder de internuntius, tevens de heren de Gaay Fortman, de heren van Royen en Boetje van de P.T.T. De voorzitter van de Avro, de Clerq, de besturen van de Vara en van de V.P.R.O.

De lijkrede werd gehouden door Prof. Molkenboer. Na de uitvaart in de Dominicus kerk vond in de namiddag te Nijmegen de begrafenis plaats, waarvoor ook zeer grote belangstelling bestond.

De staatscourant bevat het K.B. tot intrekking van het besluit van 26 September 1936, houdende het verbod van uitvoer van goudmunt, goudmuntmateriaal (de wet van 30 Sept. 1936). De intrekking treedt in werking de 7de Augustus.

Tevens is ingediend het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 Sept. 1936, houdende het uitvoerverbod van goudmunt en goudmuntmateriaal.

Na het zeer ware weer van de laatste dagen, waardoor in het gehele land verdrinkingsgevallen van zwemmers zijn voorgekomen, traden overal zware onweders op, waarbij op vele malen blikseminslag voorkwam en branden uitbraken.

De golfwedstrijd Nederland—Zweden eindigde met 7—2.

In de wedstrijden om de Europese zwemkampioenschappen kwam bij de 100 meter borstcrawl Scheffer nummer 4, zodat hij uitgeschakeld is. Nederland—België speelden vier-vier in een waterpolowedstrijd.

Bij de 200 meter schoolslag dames kwam Jo. Waalberg eerste, in de tijd van 3 min. en 5.6 sec. De Deense Christensen had een tijd nodig van 3 min. 6.8 sec.

In de serie 100 meter borstcrawl voor dames kwam Ragnhild Hveger nummer 1, in 1 minuut en 9 sec. en nummer 2 Trude Malcorps, in 1 min. 9.4 sec. In de serie 2 kwam Rie van Veen eerste aan in 1 min. en 8.32 sec. Tweede werd de Deense Petersen in 1 min. en 8.33 sec.

In de halve finale der heren borstcrawl kwam Fischer No. 1 en Hoving No. 2. De 8ste zouden de wedstrijden voortgezet worden.

Staten van Curaçao.

Zitting op Vrijdag, den 12n. Augustus 1938, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Slot der Rekening over het dienstjaar 1935.
3. Advies nopens het wetsontwerp tot goedkeuring van het op 21 Mei 1937 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Groot Britannie gesloten verdrag, strekkende tot aanvulling van het op 31 Mei 1932 te Londen gesloten verdrag houdende bepalingen tot het vergemakkelijken van het voeren van rechtsgedingen in burgerlijke en handelszaken.
4. Advies nopens het ontwerp van een algemenen maatregel van bestuur tot wijziging van het Curaçaosch Zeebrievenbesluit 1933 (Staatsblad No. 110, Publicatieblad No. 41).

De Griffier der Staten,

G. J. Ferguson.

VOORLOPIGE LIJST VAN VERWACHTE TOERISTENCHEPEN.

ROTTERDAM	18 September 1938.
COLUMBUS	15 October 1938.
RELIANCE (van Hamburg)	28 November 1938.
NIEUW AMSTERAM	21 December 1938.
KUNGSHOLM	27 December 1938.
AQUITANIA	28 December 1938.
COLUMBUS	14 Januari 1939.
KUNGSHOLM	14 Januari 1939.
STATENDAM	15 Januari 1939.
ROTTERDAM	15 Januari 1939.
NIEUW AMSTERDAM	18 Januari 1939.
STRATHMORE (van Londen)	27 Januari 1939.
MILWAUKEE (van Hamburg)	27 Januari 1939.
STATENDAM	29 Januari 1939.
OSLOFJORD	30 Januari 1939.
KUNGSHOLM	4 Februari 1939.
ROTTERDAM	4 Februari 1939.
NEW-YORK	5 Februari 1939.
STATENDAM	12 Februari 1939.
ATLANTIS (van Southampton)	12 Februari 1939.
GEORGIC	13 Februari 1939.
PILSUDSKI	13 Februari 1939.
KUNGSHOLM	25 Februari 1939.
NEW-YORK	26 Februari 1939.
LACONIA (van Engeland)	27 Februari 1939.
ROTTERDAM	1 Maart 1939.
STATENDAM	5 Maart 1939.
GEORGIC	6 Maart 1939.
OSLOFJORD	6 Maart 1939.
STATENDAM	27 Maart 1939.
RELIANCE	1 April 1939.

HONDERD JAREN ZEPPELIN.

Op 8 Juli was het 100 jaren geleden dat Graaf Ferdinand van Zeppelin werd geboren.

Henri Hegener schrijft bij gelegenheid hiervan in de Maasbode:

Het feit is niet van tragiek ontbloot, dat nu wij het eeuwfeest herdenken van graaf Ferdinand von Zeppelin, den schepper van het bestuurbare luchtschip van het stijve stelsel, diens werk door goeddeels politieke motieven ten dode schijnt te zijn opgeschreven. Immers na de ramp van het luchtschip „Hindenburg" in Mei van het vorige jaar, voelde de Duitse luchtvaartleiding zich verplicht, het brandbare waterstofgas als luchtschipvulling definitief op te geven en over te gaan op het onbrandbare helium. De regering der Verenigde Staten, het enige land waar helium in grote hoeveelheden wordt gewonnen, zegde toe het benodigde gas te willen leveren, welke toezegging later weer ongedaan werd gemaakt, zodat een voortzetting der Duitse handelsluchtscheepvaart thans onmogelijk is.

Graaf Ferdinand von Zeppelin werd 8 Juli 1838 in het voormalige geseculariseerde Dominicanerklooster op het eiland Constanz, waar zijn grootvader van moederszijde, David Macaire, een katoenfabriek had, geboren. In 1855 zien we Zeppelin als cadet de militaire school de Ludwigsburg bezoeken, terwijl hij in '57 nog geen twintig jaar oud zijnde, tot luitenant werd bevorderd. Hij bezocht nu de universiteit in Tübingen, waar hij chemie en machinebouw studeerde en was dan vier jaar werkzaam bij het genieurskorps in Ulm. Als de Amerikaanse burgeroorlog uitbreekt, drijft de drang naar avontuur den jongen Zeppelin naar de Nieuwe Wereld waar hij aan de zijde van Lincoln's troepen aan de strijd deelneemt. Twee jaren later is hij in Duitsland terug en trouwt dan, op 31-jarige leeftijd, met barones Isabella von Wolff. In 1870 neemt hij deel aan de Frans-Duitse oorlog en manifesteert aanstonds zijn moed door een groot wapenfeit, een gewaagde verkenning met een cavaleriepatrouille, waarvan alleen hij terugkeert.

Reeds in Amerika had Zeppelin deelgenomen aan een opstijging met een kabelballon. Het was echter na kennisneming van de op 24 Januari 1874 door Heinrich von Stephan gehouden voordracht „Weltpost und Luftschiffahrt", dat Zeppelin zich intensief met het denkbeeld der bestuurbaarmaking van de luchtballon bezig hield. Toch duurde het nog geruime tijd, vóór hij de plannen die door zijn brein woelden, nader uitwerkte, want eerst in 1887 zette hij zijn denkbeelden in 'n geschrift gericht aan den Koning van Wurttemberg, uiteen. Na eerst nog drie jaar werkzaam te zijn geweest als gezant van Wurttemberg te Berlijn, werd hij brigade-commandant te Saarburg. Hiermede was hij aan 't einde van zijn militaire loopbaan gekomen. „Zeppelin was 'n goed soldaat, maar geen militair", heeft een militair historicus van hem gezegd. En omdat hij niet uit het hout gesneden was waaruit men echte militairen snijdt, werd hem beduid, dat hij niet voor verdere promotie in aanmerking kwam. Deze boodschap was voor Zeppelin natuurlijk aanleiding, om zijn wapenrok voor goed aan de wilgen te hangen. Dat was in 1890.

De luchtschip-plannen,

Nu kon Zeppelin zich geheel aan zijn luchtschipplannen wijden. Hij begon te werken, met jeudige ijver, met onuitblusbare energie. Voor het doorrekenen van zijn plannen, zocht hij zich een ingenieur als medewerker. De man liep na een paar dagen boos weg, met de opwekkende boodschap, dat hij zich met zulke onzin niet verder wilde inlaten. Toen kwam Theodor Kober, die twee jaren met Zeppelin samenwerkte.

Toen de plannen waren uitgewerkt, was het zaak om aan de nodige contanten te komen. Er zou zeker een millioen nodig zijn. Zeppelin schreef brieven aan rijke mensen, aan de generale staf, aan het oorlogsministerie maar van alle kanten kreeg hij nul op het request. Technische koppen hadden zijn plan reeds bij voorbaat als fantastisch gestempeld, zoals ook de geleerde von Helmholtz. Vooral die verzekerde, dat het op een fiasco zou uitdraaien. Toen dacht de graaf aan den keizer. Bij de Nieuwjaarsreceptie van 1894, liep Zeppelin vrijmoedig op den keizer toe en verzocht Zijne Majesteit, een commissie te doen instellen om zijn luchtschip-project te onderzoeken. Maar dan met Geheimrat von Helmholtz als voorzitter! „Waarom juist von Helmholtz?" vraagt de Keizer. „Omdat die mijn grootste tegenstander is..." Dat was ècht Zeppelin.

Hij kreeg zijn zin. Von Helmholtz stierf nadat de commissie twee maal bijeen was geweest, maar zijn dood bracht geen voordeel, want de commissie kwam tot de conclusie, dat zo'n luchtschip onmogelijk voldoende sterk zou zijn te bouwen.

Zeppelin vroeg niettemin in 1895 patent aan op zijn uitvinding. Op 't octrooibureau had men blijkbaar ook al niet veel fiducie in 's gravens geestesproduct; men wist althans niet beter te doen dan het onder te brengen in klasse 77, n.l. de categorie „Sport- en speelgoedgerei!" Zeppelin ontwierp inmiddels een verbeterd project en zocht nu belangstelling door middel van een geschrift, getiteld: „Lenkbare Luftfahrzeuge". Na een voordracht, gehouden voor de illustre V.D.I. de Verein Deutscher Ingenieurs, besloot deze vereniging een commissie te benoemen, die het verwezenlijken van Zeppelin's plan aanbeval en eind December 1896 een inzameling organiseerde. Eindelijk vond Zeppelin dus enige steun. Deze gang van zaken leidde tot de oprichting van de „Gesellschaft zur Förderung der Luftschiffahrt", die de beschikking over 800.000 Mark kreeg. Maar hiervan fourneerde Zeppelin zelf, die nog twee jaar te voren in zijn brochure geschreven had met 25.000 Mark te willen voorgaan, 420.000 Mark.

Met de bouw werd een aanvang gemaakt en 2 Juli 1900, kon de eerste dirigeable, die 11.300 M³ groot was, zijn eerste vaart maken. Deze duurde 18 minuten. Er werden nog twee proefvaarten gemaakt, maar een succes waren zij niet. Het geraamte van het luchtschip was te slap en de motoren leverden niet genoeg vermogen; snelheid en wendigheid waren daardoor zeer onvoldoende. Doordat alle pegulanten opgesoupeerd waren, bleef er niets anders over, dan de maatschappij maar te likwideren, hetgeen nog in het eind van het jaar gebeurde. Enkele maanden later liet ook de V. D. I. den graaf in de steek.

Een paar jaren lang gebeurt er niets. [illegible] geloof in de practische uitvoerbaarheid van zijn plannen, om ze op te geven. [illegible] kunnen en het zal kunnen. Weer gaat hij bedelen om steun. In October 1903 plaatst hij in het weekblad „Woche" een „Notruf zur Rettung der Flugschiffahrt". Het artikel sorteert niet het minste effect. Dan stuurt hij aan 6000 rijken en welgestelden een persoonlijke brief en sluit hij elke brief 10 gefrankeerde postwissels in, zo met het idee van: „Geld geven de mensen natuurlijk wel, als ze maar niet naar een postzegel moeten zoeken". Op die 60.000 postwissels, komen krap 8000 Mark binnen. Het is om te huilen, want het visje brengt nauwelijks de kosten van het aas op. Terzelfder tijd stuurt de generale staf een vertrouwelijk schrijven aan alle officieren, waarin geadviseerd wordt, zich niet met dien graaf Zeppelin in te laten en hem vooral geen geld te geven. Erg „bemoedigend" is dat voor Zeppelin, die natuurlijk al spoedig van deze tegen hem gerichte manoeuvre hoort.

En toch geeft hij het niet op. Hij is pas 64 jaar en heeft het gevoel nog een heel leven vóór zich te hebben. Weer neemt hij een aanloop. Een paar moedige fabrikanten krijgt hij zover, dat ze hem het benodigde materiaal zullen leveren, terwijl de koning van Wurttemberg hem het houden van een loterij voor een bouwfonds toestaat. Die loterij brengt wel wat op, maar lang niet genoeg, zodat het familievermogen nog weer eens flink wordt aangesproken. Dan wordt met de bouw van een luchtschip nummer 2 begonnen, dat het 30 November 1905 tot een mislukte opstijging brengt, dan, 17 Januari 1906, zijn eerste vaart beleeft. Het is tevens zijn laatste, want bij Kieszlegg in Allgäu volgt een noodlanding en des nachts wordt het luchtschip door de storm tot 'n al zijn botten gekraakt.

[illegible] zet hardnekkig door.

Die goede, oude graaf voelt zich als gebroken. Net zo gebroken als zijn volumineus aluminium-blikken zorgenkind. „Nie baue ich wieder ein Luftschiff", snikt hij. Maar enkele dagen later is hij alweer de oude, de vitale en ordonneert „Es wird weiter-gebaut". En er wordt wéér gebouwd. Zelfs zó ijverig, dat nummer 3 al 8 October 1906 het luchtruim kan kiezen. Dat men zich de kostbare ervaring met de eerste twee gassigaren ten nutte heeft gemaakt, blijkt al aanstonds, want de LZ. 3 doet het werkelijk best. Dus eindelijk na al die felle tegenslagen succes. Maar de oude graaf heeft toch te zeer een kwade naam, dat idereen nu zo maar meteen in het gezonde van zijn plannen gelooft. Zo gaat het ook den correspondent van de invloedrijke „Frankfurter Zeitung" in Friedrichshafen, die telkens allerlei nare, kleinerende dingen over die luchtschipproeven aan zijn krant schrijft.

Dat geschrijf werkt Zeppelin op zijn zenuwen. Wie is toch die vent? Hij laat zoeken, komt er dan spoedig achter. Het blijkt een zekere dr. Hugo Eckener te zijn. Zeppelin zoekt den man op, gaat met hem praten. „Mensenkind, waar schrijft u over. U maakt zich van de zaak een heel verkeerde voorstelling. Ga nou eens met me mee naar de werf en bekijk mijn luchtschip eens." Eckener gaat mee, bewogen door de eerlijke, overtuigende taal van den ouden man. Hij laat zich alles uitleggen, maakt een vaart mee, raakt begeesterd en... is bekeerd. Saulus wordt een Paulus! De criticus van de „Frankfurter Zeitung" wordt Zeppelin's meest toegewijde medewerker. Het is de beroemde dr. Hugo Eckener van vandaag, de grote stuwer van de Luftschiffbau Zeppelin.

De LZ. 3 doet het dan goed, doet het best, is werkelijk bestuurbaar en vaart brutaal tegen de wind op. Het leger is nu niet zo onverschillig meer en wil wel een luchtschip kopen. Zeppelin beseft echter, dat nummer 3 nog niet de oplossing is en wil zo spoedig mogelijk een vierde schip bouwen. Hij vraagt in Berlijn aan, een loterij te mogen houden, voor een nieuw bouwfonds. De minister van oorlog zegt toe het verzoek te zullen ondersteunen, en meteen maakt Zeppelin met de bouw van een nieuw luchtschip een aanvang. Dan komt bericht, dat de loterij niet wordt toegestaan. Zeppelin is op zijn oude dag een hazardspeler geworden. Hij zet nu alles op alles. Vrouw en dochter ontzeggen zich alle comfort. Rijtuig en paarden worden verkocht, personeel ontslagen, het onroerend goed door hypotheken belast dat het kraakt. [illegible] militaire manderijnen in Berlijn, die den taaien, kleinen Wurttemberger telkens dwars zitten. Maar hij blijft van zich afbijten. Eind 1907 volgt nog weer een harde slag, als de door het rijk bekostigde drijvende loods door de storm in de Bodensee wegzakt en de zich in deze loods bevindende LZ. 3 ernstig beschadigd wordt.

Maar Zeppelin weet van geen versagen, zet door. Luchtschip nummer 4, groot 15.000 M³., komt nu spoedig klaar en baart een geweldig succes. Eerst wordt op 1 Juli 1908 een vaart van een half etmaal over Zwitserland gemaakt, dan volgt 4 Augustus de start voor de door „Oorlog" verlangde 24 uurs vaart, als conditie voor een eventuele aankoop. Het wordt 'n triomftocht. Gevaren wordt van Friedrichshafen over Basel, Straatsburg en Mannheim naar Mainz, waar gekeerd wordt en met een tussenlanding te Nackenheim, naar Stuttgart wordt gekoerst. Overal wordt de luchtreus met jubel begroet. In één slag zijn de achttien nachtzware jaren vergeten en smaakt de oude graaf eindelijk de heerlijke voldoening van de welverdiende zege.

„De gelukkigste ongeluksvaart".

Dan dreunt weer een nieuwe wrede slag. Bij Echterdingen moet een noodlanding worden gemaakt. Er steekt een onweer op, het luchtschip wordt losgerukt en ligt even later als een smeulende massa tegen een heuvel. Zeppelin staat als geslagen bij de rokende puinhopen van zijn trots luchtkasteel. Maar na 't geweldige succes der beide dagen, raakt deze slag thans het gehele Duitse volk in zijn eer. De oude man uit Friedrichshafen had bewezen, dat hij geen ziekelijk fantast was, zijn luchtschip niet het product van een onevenwichtig brein. Er word een nationale inzameling gehouden en zo rijkelijk stroomt het geld toe, dat spoedig een bedrag van 6 millioen Mark bijeen is. Zo kan enkele weken na zijn „gelukkigste ongeluksvaart", zoals Zeppelin de dag van Echterdingen noemde, met 4 millioen Mark kapitaal, de Luftschiffbau Zeppelin worden opgericht.

Het verdere verloop? Het bleef vallen en weer opstaan. Maar Zeppelin's schepping had haar levensvatbaarheid bewezen. Helaas zou ze dat ook bewijzen als oorlogsmiddel. Maar na de oorlog ook als vredig middel van verkeer, in welke toepassing Zeppelin's luchtschepen feitelijk al vóór het uitbreken van de wereldkrijg, door het werk der „Delag", grootse dingen hadden verricht. De naoorlogse triomfen van een LZ. 127, de beroemde „Graf Zeppelin", met welk luchtschip wij het voorrecht hadden een vijftal vaarten te maken, mocht de oude graaf niet meer beleven. Want op 8 Maart 1917 rukte de onverbiddelijke dood deze pionier der luchtscheepvaart uit het leven weg.

HENRI HEGENER.

Copyright P.I.B. Box 6 Copenhagen

ADAMSON KRIJGT BEZOEK.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

UITSLAG WEDSTRIJDEN PHOENIX BEKER.

S.U.B.T.	S.U.B.T.	S.U.B.T.	S.U.B.T.
Transvaal			
Scherpenh.	Scherpenh.		
Feijenoord			
R.C.C.	R.C.C.	R.C.C.	
Hercules	J. Holl.		

PROGRAMMA WEDSTRIJDEN WILHELMINA—BEKER.

Zondag, 14 Augustus 1938.
MUNDO NOBO.

9.— — 10.15 uur v.m.
S.U.B.T.) b
Transvaal)

4.30 — 5.45 uur n.m.
Jong Holland) a
Feyenoord)

RIO CANARIO.
4.30 — 5.45 uur n.m.
Asiento) c
Hollandia)

SCHERPENHEUVEL.
4.30 — 5.45 uur n.m.
Scherpenheuvel) d
Hercules)

Zondag, 21 Augustus 1938.
MUNDO NOBO.
Winnaar a) e
R.C.C.)

RIO CANARIO.
Winnaar b) f
Winnaar c)

Zondag, 28 Augustus 1938.
MUNDO NOBO.
Winnaar d) g
Winnaar e)

Woensdag, 31 Augustus 1938.
MUNDO NOBO.
Winnaar f
Winnaar g

Bij gelijke stand alle wedstrijden 2 × 7½ minuten verlengen, is de stand dan nog gelijk, dan beslist het lot.

Voor deze wedstrijden worden geen groene kaarten rond gezonden.

[illegible] WILHELMINA—WISSELBEKER.

HET BESTUUR.

Aankomst en Vertrek der schepen gedurende de maand Augustus 1938.

10	Ned.	El Libertador	Maracaibo—Aruba	Aruba—Maracaibo
11	Duitsch	Troja	„	Colombia
11	Ned.	Simon Bolivar	Prt. Colombia	Prt. Cabello
12	„	Astrea	Maracaibo	„
12	„	Barneveld	Cristobal	Liverpool
12	„	Bacchus	New York	Maracaibo
13	„	El Libertador	Maracaibo—Aruba	Aruba—Maracaibo
13	Duitsch	Kreta	Colombia	Prt. Cabello.

BEKENDMAKING.

De wnd Directeur van den Landsradio- en -Telefoondienst maakt hierbij bekend, dat in verband met het aanstaande regeeringsjubileum, het publiek in de gelegenheid zal worden gesteld vanaf den 29n Augustus tot en met den 5n September felicitatie telegrammen met vrijen tekst aan het Koninklijk Huis te zenden.

Deze telegrammen moeten voorzien zijn van de betaalde dienstaanwijzing LX1 en zullen op den 6n September worden afgeleverd op speciale luxe-formulieren.

De taks bedraagt f 0.20 per woord met een minimum van tien woorden.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot het Aanname Kantoor Handelskade.

Vergeven.

't Is zo schone te vergeven,
Als men u heeft leed gedaan;
Schoner dan wanneer uw ogen
Brandend, vol van wraaklust staan.

Wraak en zal de wond niet helen,
Zo misschien uw harte bloedt,
Wraak en zal geen vrede geven,
Waar uw ziel mee leven moet.

Is vergiffenis verheven,
Beter is vergeten nog,
Want een mens, die blijft onthouden,
Kan niet gans vergeven toch.

Maar het is Godesgave,
Als men zulk een ziele vindt,
Die vergeeft en kan vergeten
En na alles... nog bemint.

Niet aan onkruid moet men het to[...] schrijven, dat het goede zaad vers[...] wordt, maar wel aan de nalatigheid [...] den landbouwer.

De grootste fout van het mode[...] meisje is, dat zij te veel op haar b[...] gelijkt en...... te weinig van zijn go[...] eigenschappen bezit.

Iedere mens draagt de mogelijk[...] tot misdadiger en tot heilige in zich[...]

Mensen met een schat van liefde [...] hun hart en bovendien een grote [...] gezond verstand, lezen de aren van [...] stoppelveld die niemand meer ziet [...] zijn rijk met de oogst.

Er is een weg naar ieder mensen[...] Er behoort alleen veel geduld, veel [...] heid, veel welwillendheid toe om he[...] vinden.